

Persbericht

PB11-051
16 augustus 2011
9.30 uur

Groei Nederlandse economie zwakt af

- **1,5 procent groei op jaarbasis**
- **Kwartaal op kwartaal 0,1 procent groei**
- **Investeringen 4,2 procent hoger**
- **Export Nederlands product valt terug**
- **Geen groei consumptie huishoudens**
- **Bescheiden banengroei**

De economische groei is in het tweede kwartaal van 2011 sterk afgezwakt. Ten opzichte van het tweede kwartaal een jaar eerder groeide de Nederlandse economie met 1,5 procent. In vergelijking met het eerste kwartaal groeide de economie met 0,1 procent. Het aantal banen van werknemers was 46 duizend hoger dan een jaar geleden. Dit blijkt uit de eerste, voorlopige raming van het CBS.

Investeringen nemen toe

De investeringen zijn in het tweede kwartaal van 2011 met 4,2 procent gegroeid in vergelijking met een jaar geleden. Vooral in transportmiddelen en machines is meer geïnvesteerd. Ook de investeringen in woningen en bedrijfsgebouwen waren hoger, maar de groei was aanzienlijk minder dan in het eerste kwartaal. Toen profiteerde de bouwsector van het zachte weer.

Export Nederlands product valt terug

De export van goederen van Nederlandse makelij groeide met 2,9 procent ten opzichte van een jaar eerder. Deze groei is aanzienlijk lager dan in het eerste kwartaal. De stijging van de wederuitvoer is net als in het vorige kwartaal ook minder spectaculair dan in de kwartalen daarvoor. Ook de groei van het exportoverschot van diensten droeg bij aan de groei van de Nederlandse economie.

Consumptie huishoudens stagneert

Huishoudens hebben in het tweede kwartaal evenveel besteed als een jaar eerder. Ze hebben meer uitgegeven aan duurzame goederen en diensten, maar minder aan voedings- en genotsmiddelen. Het gasverbruik door huishoudens daalde sterk door het relatief zachte weer in vergelijking met een jaar eerder.

De overheidsbestedingen aan zorg en onderwijs zijn toegenomen, terwijl de uitgaven aan openbaar bestuur en defensie bleven dalen.

Bescheiden groei industrie en bouw, zakelijke dienstverlening herstelt

De terugval in groei van de export van Nederlands product resulteerde in een bescheiden groei van de industriële productie in het tweede kwartaal van 2011. Ook de bouwproductie groeide slechts licht. De groei van de zakelijke dienstverlening trok aan van een lichte krimp in het eerste kwartaal naar een groei van 1,4 procent in het tweede kwartaal van 2011. Bij de delfstoffenwinning en energiebedrijven was sprake van een productiekrimp.

Licht herstel banengroei

In het tweede kwartaal van 2011 waren er 46 duizend banen van werknemers meer dan in hetzelfde kwartaal van 2010. Dit is een stijging met 0,6 procent. Na correctie voor seizoeninvloeden is het aantal banen in het tweede kwartaal 0,3 procent hoger dan in het eerste kwartaal van 2011. Na stabilisatie van het aantal banen in het eerste kwartaal is er nu weer sprake van een lichte groei.

Technische toelichting

Achtergrondinformatie over de ramingen

Er worden meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd van de economische groei in een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar. Bij de afsluiting van het vierde kwartaal komt tevens de eerste raming van het jaar gereed. Bij de tweede raming van het vierde kwartaal worden de eerste drie kwartalen opnieuw vastgesteld.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juli geijkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt.

Teneinde de bijstellingen in de opeenvolgende ramingen van de economische groei zo gering mogelijk te houden werkt het CBS voortdurend aan een verbetering van de kwaliteit van de bronstatistieken die ten grondslag liggen aan de genoemde ramingen en aan de gehanteerde methodieken bij de Nationale rekeningen. In 2008 zijn extra inspanningen gedaan om de structurele component in de toekomstige bijstellingen te verkleinen. Deze staan beschreven in het artikel 'Bijstellingen in de ramingen van de economische groei'. Dit artikel en de algemene overzichten en achtergronden van de bijstellingen zijn te vinden op de website van het CBS onder de themapagina macro-economie/methoden/onderzoeksbeschrijvingen/bijstellingen.

Werkgelegenheid

In het persbericht over de eerste raming van de economische groei in een kwartaal wordt conform Europese afspraken tevens een eerste raming van de werkgelegenheid in dat kwartaal gepubliceerd. Deze raming heeft uitsluitend

betrekking op werknemers. Zelfstandigen blijven buiten beschouwing. De raming luidt zowel in banen als in arbeidsjaren (=voltijdbanen). De tweede raming van de werkgelegenheid met daarbij een verdeling van de werkgelegenheid naar bedrijfstakken wordt gepubliceerd in een afzonderlijk persbericht tegelijkertijd met de verschijning van de tweede raming van de economische groei op kwartaalbasis.

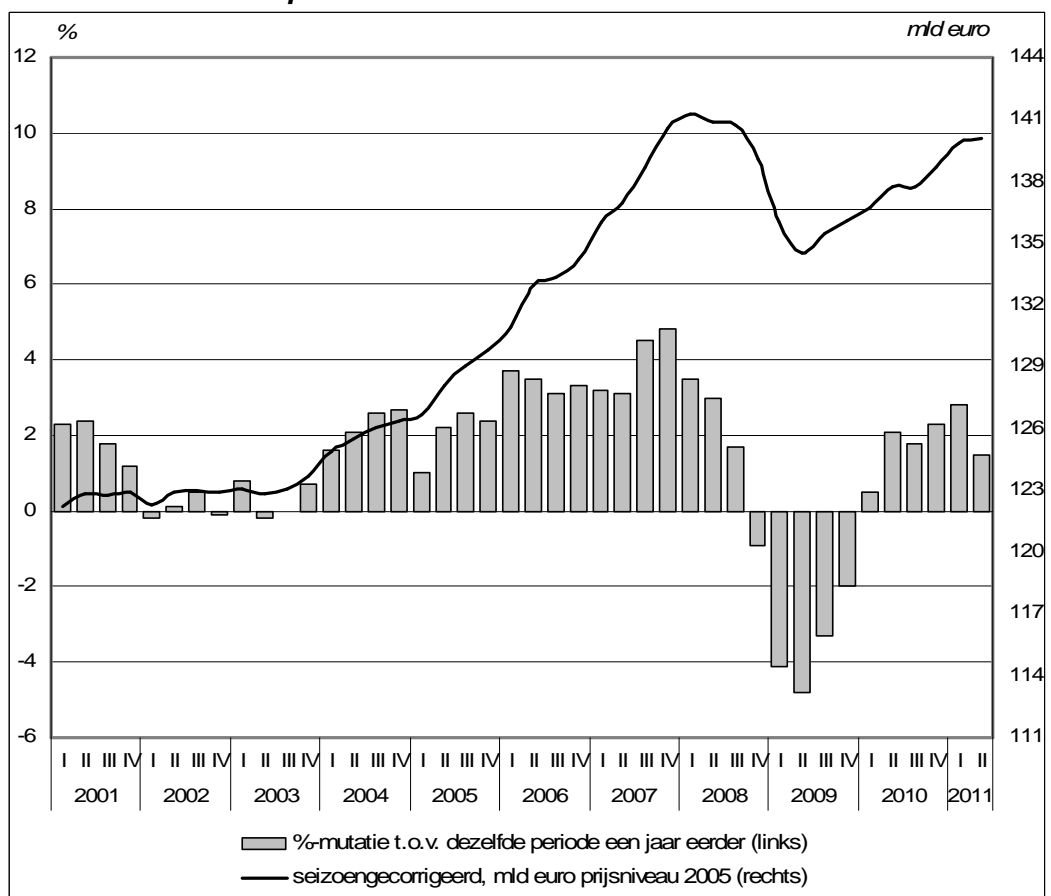
Seizoengecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei voor enkele variabelen zoals het bbp en het aantal banen ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoencorrectie steeds opnieuw doorgerekend. Dit leidt doorgaans tot geringe bijstellingen van eerder geraamde cijfers, incidenteel tot meer substantiële bijstellingen.

Aanvullende informatie

Aanvullende informatie over de ontwikkelingen binnen de Nederlandse economie in het tweede kwartaal van 2011 is te vinden op de website van het CBS en is bereikbaar via links bij het persbericht. De tweede raming van de economische groei voor het tweede kwartaal van 2011 verschijnt op donderdag 22 september 2011.

Bruto binnenlands product: volume

Bron: CBS

Tabel 1: Bruto binnenlands product (marktprijzen)

	Waarde	Volumeverandering t.o.v.		
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ^{1)#}	
	<i>mld</i>	<i>%</i>		
2008	594,5		1,8	.
2009	571,1		-3,5	.
2010	588,4		1,7	.
2008-I	147,2		3,5	0,5
II	150,4		3,0	-0,3
III	143,5		1,7	-0,1
IV	153,3		-0,9	-1,2
2009-I	142,9		-4,1	-2,2
II	143,2		-4,8	-1,1
III	137,0		-3,3	0,7
IV	147,9		-2,0	0,4
2010-I	143,4		0,5	0,5
II	148,5		2,1	0,7
III	142,0		1,8	0,0
IV	154,5		2,3	0,7
2011-I	149,9		2,8	0,8 [#]
II	152,9		1,5	0,1

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld, achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2010	2010			2011	
		II	III	IV	I	II
	<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>					
Consumptieve bestedingen	0,6	0,6	0,8	0,9	0,4	0,4
w.v. door huishoudens	0,4	0,2	0,8	1,4	-0,1	0,0
door overheid	1,0	1,2	0,8	0,3	1,3	0,9
Investerings in vaste activa	-4,4	-3,9	-2,9	0,6	10,1	4,2
Veranderingen voorraden 1)	0,5	0,8	0,0	0,7	0,6	0,3
Nationale bestedingen	0,9	2,7	1,0	1,0	2,6	0,5
Uitvoer goederen en diensten	10,8	12,0	11,0	11,1	7,0	6,6
Invoer goederen en diensten	10,6	14,0	10,9	10,2	7,2	5,8
Bruto binnenlands product	1,7	2,1	1,8	2,3	2,8	1,5

1) Waarde van verandering voorraden uitgedrukt als percentage van het bbp.

Bron: CBS

Tabel 3: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2010	2010			2011	
		II	III	IV	I	II
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Goederenproducenten	2,6	4,6	1,9	2,8	4,2	1,0
Landbouw en visserij	-0,8	-1,2	-2,8	-3,7	-0,5	1,5
Industrie en energie:	7,7	11,3	6,1	6,3	2,9	0,2
w.o. Industrie	7,3	9,5	7,5	6,3	7,7	3,0
Delfstoffenwinning	11,6	28,7	2,9	5,5	-5,0	-11,8
Bouwnijverheid	-11,1	-10,3	-9,0	-7,2	10,0	3,1
Commerciële dienstverlening	1,5	1,4	1,8	2,6	2,6	2,0
w.o. Handel, horeca en transport	4,7	5,3	5,2	6,2	6,3	4,1
Zakelijke dienstverlening	-2,4	-3,5	-0,2	0,1	-0,3	1,4
Overheid en zorg	2,2	2,4	2,1	2,2	2,4	1,6
Overige diensten	-1,0	-1,0	-0,4	-0,4	0,6	0,2

Bron: CBS**Tabel 4: Banen van werknemers**

	Aantal banen x 1000	Verandering t.ov.	
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ¹⁾ #
		<i>mutaties in %</i>	
2008	7 972	1,7	.
2009	7 905	-0,8	.
2010	7 870	-0,4	.
2008-I	7 893	2,7	0,8
II	7 997	2,0	0,0
III	8 021	1,3	0,1
IV	7 978	0,9	-0,1
2009-I	7 907	0,2	0,2
II	7 937	-0,7	-0,9
III	7 909	-1,4	-0,5
IV	7 867	-1,4	-0,2
2010-I	7 776	-1,7	-0,1
II	7 894	-0,5	0,2
III	7 905	0,0	0,0
IV	7 903	0,5	0,3
2011-I	7 810	0,4	0,0
II	7 940	0,6	0,3

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld, achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 5: Arbeidsjaren van werknemers

	Aantal arbeidsjaren	Verandering t.o.v. zelfde periode vorig jaar
	<i>x 1000</i>	<i>mutaties in %</i>
2008	6 013	1,8
2009	5 940	-1,2
2010	5 898	-0,7
2008-I	5 956	2,8
II	6 046	2,2
III	6 041	1,4
IV	6 010	1,0
2009-I	5 959	0,1
II	5 982	-1,1
III	5 930	-1,8
IV	5 891	-2,0
2010-I	5 852	-1,8
II	5 933	-0,8
III	5 909	-0,4
IV	5 899	0,1
2011-I	5 860	0,1
II	5 952	0,3

Bron: CBS